

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

1er OCTOBRE 1986

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention n° 138 concernant l'âge minimum d'admission à l'emploi, adoptée à Genève, le 26 juin 1973, par la Conférence internationale du Travail lors de sa cinquante-huitième session

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La convention que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre assentiment a été adoptée par la Conférence internationale du Travail lors de la 58e session.

Cette convention avait fait l'objet d'une communication au Parlement en vertu de l'article 19, § 5, de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail (*Doc. parl.*, Chambre, 23 janvier 1975, n° 405, 1974-1975).

Le Gouvernement y soulignait l'incompatibilité entre le prescrit de la convention fixant l'âge minimum à 15 ans et la législation belge fixant cet âge à 14 ans.

Il s'agissait en l'occurrence de l'article 6 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail. Cette disposition vient d'être modifiée par l'article 10, § 1er, de la loi concernant l'obligation scolaire (*Moniteur belge* du 6 juillet 1983), ce qui autorise le Gouvernement à envisager la ratification de la Convention n° 138 concernant l'âge minimum à l'emploi.

La convention revise dix conventions antérieures qui toutes concernent des secteurs déterminés de l'activité économique ou certaines catégories de travaux : elles comprennent les conventions originales et les conventions révisées visant l'industrie, les travaux non industriels et la navigation maritime, et les conventions uniques qui s'appliquent à l'agriculture, aux soutiers et aux chauffeurs, aux pêcheurs et aux travaux souterrains dans les mines.

Il est hors de doute que ces instruments ont eu une influence certaine sur les réglementations nationales, mais la question se posait de savoir s'ils répondaient encore aux besoins présents, soit que certains d'entre eux semblent dépassés, soit que la multipli-

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

1 OKTOBER 1986

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 138 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, aangenomen te Genève op 26 juni 1973, door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar achtenvijftigste zitting

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het verdrag dat de Regering de eer heeft u ter goedkeuring voor te leggen is aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 58ste zitting.

Dit verdrag had het voorwerp uitgemaakt van een mededeling aan het Parlement overeenkomstig het artikel 19, § 5, van het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie (*Parl. Stuk*, Kamer, 23 januari 1975, nr. 405, 1974-1975).

De Regering onderstreepte daarbij de onverenigbaarheid tussen het voorschrift van het verdrag waarbij de minimumleeftijd van 15 jaar wordt vastgesteld en de Belgische wetgeving die de leeftijd op 14 jaar vaststelt.

Het ging hier namelijk om het artikel 6 van de arbeidswet van 16 maart 1971. Deze bepaling werd echter gewijzigd door het artikel 10, § 1, van de wet betreffende de leerplicht (*Belgisch Staatsblad* van 6 juli 1983), wat de Regering toelaat de bekrachtiging te overwegen van het Verdrag nr 138 betreffende de minimumleeftijd voor de arbeid.

Het herziet tien vroegere verdragen, die alle betrekking hebben op bepaalde sectoren van het bedrijfsleven of bepaalde categorieën van werk : het gaat om de oorspronkelijke en de herziene verdragen betreffende de industrie, de niet-industriële arbeid en de zeevaart, alsmede de bijzondere verdragen die gelden voor de landbouw, de trekkers en de stokers, de vissers en de ondergrondse arbeid in de mijnen.

Het staat buiten kijf dat die oorkonden beslist invloed hebben gehad op de nationale reglementeringen, doch het was de vraag of zij nog beantwoordden aan de huidige behoeften, hetzij dat sommige ervan achterhaald blijken te zijn, hetzij de menigvuldig-

cité même des normes relatives à des matières qui constituent essentiellement un seul sujet risque de réduire leur efficacité.

Un nouvel examen du problème en 1972 et en 1973 a conduit à l'établissement d'un texte unifié, comprenant un ensemble complet, méthodique et relativement simple de normes, lesquelles semblent plus adaptées aux besoins actuels des Etats membres.

Aux termes des dispositions de la convention, les Etats qui la ratifieront s'engagent à poursuivre une politique nationale visant à assurer l'abolition du travail des enfants et à élever progressivement l'âge minimum d'admission à l'emploi à un niveau permettant aux adolescents d'atteindre le plus complet développement physique et mental.

Tout Etat qui ratifie la convention doit spécifier, dans une déclaration annexée à sa ratification, l'âge minimum qu'il entend faire observer obligatoirement. Cet âge, qui pourra être relevé par les déclarations postérieures, ne doit pas être normalement inférieur à l'âge auquel cesse la scolarité obligatoire, ni en tout cas à quinze ans. Les pays dont l'économie et les institutions scolaires ne sont pas suffisamment développées peuvent cependant spécifier, en une première étape, un âge minimum de quatorze ans.

Un des aspects de la convention dignes d'être signalés, est sont champ d'application. Contrairement aux précédentes conventions sur l'âge minimum, qui concernent certains secteurs ou certaines branches de l'activité économique, cette convention a un caractère général et s'applique en principe à tous les types d'emploi ou de travail.

La convention autorise les Etats que la ratifieront à exclure des catégories limitées d'emploi ou de travail pour lesquelles il existe des difficultés d'exécution spéciales et importantes. Les travaux dangereux ne peuvent cependant pas être exclus du champ d'application de la convention en vertu de cette disposition (art. 4).

L'article 5 prend en considération les difficultés pratiques des pays en voie de développement.

L'article 6 permet le travail intégré aux programmes d'enseignement, de formation ou d'orientation qui est exécuté par des enfants et des adolescents, dans des établissements d'enseignement général, dans des écoles professionnelles ou techniques ou dans des instituts de formation professionnelle, et par des jeunes de moins de quatorze ans dans des entreprises.

Selon l'article 7, la législation nationale peut autoriser, dans certaines conditions, l'affectation à un travail léger des jeunes dont l'âge est compris entre 13 et 15 ans.

Des dérogations à l'observation de l'âge minimum de base peuvent aussi être autorisées à titre individuel et dans des conditions prescrites pour la participation à des activités telles que les spectacles artistiques (art. 8).

L'article 9 impose de prendre des mesures de contrôle en vue d'assurer l'application effective des dispositions de la convention.

L'article 10 prévoit la dénonciation d'autres conventions traitant du même sujet qu'entraîne la ratification de la présente convention.

L'  tat actuel de la législation du travail permet à la Belgique de ratifier cette convention : la loi du 16 mars 1971 sur le travail, la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré, l'arrêté royal n   5 du 23 octobre 1978 relatif à la tenue des documents sociaux, la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail et la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certai-

heid zelf van de normen met betrekking tot materies die essentieel   en enkel onderwerp vormen, de doelmatigheid ervan dreigt te verminderen.

Een nieuw onderzoek in 1972 en 1973 van het probleem heeft geleid tot het opstellen van een eenvormige tekst die een volledig, methodisch geheel vormt met vrij eenvoudige normen, welke blijkbaar meer aan de huidige behoeften van de Lid-Staten zijn aangepast.

Luidens de bepalingen van het verdrag gaan de Staten, die het zullen bekrachtigen, de verbintenis aan een nationaal beleid te voeren met het oog op de afschaffing van de kinderarbeid en het optrekken van de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces tot een niveau waardoor het de adolescenten mogelijk wordt een zo volledig mogelijke lichamelijke en geestelijke ontwikkeling te bereiken.

Iedere Staat die het verdrag bekrachtigt, dient, in een bij zijn ratificatie gevoegde verklaring, de minimumleeftijd aan te geven die hij verplicht wil doen laten naleven. Die leeftijd, welke bij latere verklaring hoger kan worden gesteld, mag normaal niet lager zijn dan de leeftijd waarop de schoolplicht een einde neemt, en mag in ieder geval niet beneden vijftien jaar liggen. De landen waarvan de economie en de onderwijsinrichtingen niet voldoende ontwikkeld zijn, mogen nochtans, in een eerste fase dan, een minimumleeftijd van veertien jaar opgeven.

Een van de facetten van het verdrag dat vermeld dient te worden, is het toepassingsgebied ervan. In tegenstelling tot de voorgaande verdragen betreffende de minimumleeftijd, die verband houden met bepaalde sectoren of bepaalde takken van het bedrijfsleven, heeft dit verdrag een algemene draagwijdte en is in principe op alle vormen van tewerkstelling of van arbeid toepas-

selijk.

Het verdrag staat aan de Staten die het bekrachtigen, nochtans toe dat zij daaruit beperkte categoriëen van beroepen of werkzaamheden uitsluit, waarvoor bijzondere en belangrijke uitvoeringsmoeilijkheden bestaan. De gevaarlijke arbeid mag echter niet uit het toepassingsgebied van het verdrag worden gesloten krachtens deze bepalingen (art. 4).

Artikel 5 neemt eveneens de praktische moeilijkheden van de ontwikkelingslanden in overweging.

Artikel 6 staat de arbeid die deel uitmaakt van onderwijs-, vormings- of oriëntatieprogramma's en die wordt verricht door kinderen en adolescenten in inrichtingen voor algemeen onderwijs, in beroeps- of technische scholen of in instellingen voor beroepsopleiding, en door jongeren van ten minste veertien jaar in ondernemingen toe.

Volgens artikel 7 kan de nationale wetgeving het verrichten van lichte arbeid onder bepaalde voorwaarden toestaan aan jongeren waarvan de leeftijd begrepen is tussen de 13 en de 15 jaar.

Ook individuele afwijkingen van de naleving van de basismimumleeftijd kunnen worden toegestaan onder de voorwaarden die voor deelneming aan activiteiten zoals artistieke voorstellingen zijn bepaald (art. 8).

Artikel 9 verplicht tot het treffen van controlemaatregelen, met het oog op een daadwerkelijke naleving van de bepalingen van het verdrag.

Artikel 10 voorziet dat de bekrachtiging van dit verdrag met zich meebrengt dat andere verdragen die hetzelfde onderwerp betreffen worden opgezegd.

De huidige stand van de arbeidswetgeving maakt voor België de ratificatie van dit verdrag mogelijk : de arbeidswet van 16 maart 1971, de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeids-overeenkomsten, de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, het koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van sociale documenten, de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie en de wet van 30 juni 1971 betref-

nes lois sociales ainsi que les législations spécifiques comme la loi du 29 juin 1983 concernant l'obligation scolaire et, dans une certaine mesure, la loi du 19 juillet 1983 concernant l'apprentissage de professions exercées par des travailleurs salariés ainsi que les réglementations découlant de ces textes garantissent l'application complète des normes contenues dans cette convention, sans aucune adaptation.

Cette Convention a été ratifiée par les Etats suivants : Algérie, Allemagne (Rép. féd.), Antigua-et-Barbade, Biélorussie, Bulgarie, Costa Rica, Cuba, Dominique, Espagne, Finlande, Guinée équatoriale, Honduras, Iraq, Irlande, Israël, Italie, Kenya, Libye, Luxembourg, Nicaragua, Niger, Norvège, Pays-Bas, Pologne, Rép. démocratique allemande, Roumanie, Rwanda, Togo, Ukraine, URSS, Uruguay, Yougoslavie et Zambie.

Conformément à son article 12 (2), elle est entrée en vigueur le 19 juin 1976.

Dès lors, le Gouvernement a l'honneur de vous soumettre un projet de loi portant approbation de cette convention.

Le Ministre des Relations extérieures,

L. TINDEMANS.

Le Ministre de l'Emploi et du Travail,

M. HANSENNE.

fende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten alsook de bijzondere wetgeving zoals de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht en, in zekere mate, de wet van 19 juli 1983 op het leerlingwezen voor beroepen uitgeoefend door arbeiders in loondienst alsook de reglementeringen die voortvloeien uit deze teksten geven een waarborg van volledige toepassing van de normen van dit verdrag, zonder enige aanpassing.

Dit Verdrag werd bekrachtigd door de volgende Staten : Algerije, Antigua-en-Barbuda, Bulgarije, Costa-Rica, Cuba, Dominica, Duitse Dem. Rep., Duitsland (Bondsrep.), Equatoriaal Guinee, Finland, Honduras, Ierland, Irak, Israël, Italië, Joegoslavië, Kenia, Libië, Luxemburg, Nederland, Nicaragua, Niger, Noorwegen, Oekraïne, Polen, Roemenië, Rwanda, Spanje, Togo, Uruguay, USSR, Witrusland en Zambia.

Overeenkomstig zijn artikel 12 (2), is het in werking getreden op 19 juni 1976.

Derhalve heeft de Regering de eer u een wetsontwerp houdende goedkeuring van dit verdrag voor te leggen.

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen,

L. TINDEMANS.

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

M. HANSENNE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Relations extérieures, le 14 mars 1986, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la Convention n° 138 concernant l'âge minimum d'admission à l'emploi, adoptée à Genève, le 26 juin 1973, par la Conférence internationale du Travail lors de sa cinquante-huitième Session », a donné le 15 mai 1986 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de

MM. :

W. DEROOVER, *conseiller d'Etat, président*;

J. VERMEIRE,

Mme :

S. VANDERHAEGEN, *conseillers d'Etat*;

MM. :

S. FREDERICQ,

G. SCHRANS, *assesseurs de la section de législation*;

Mme :

M. BENARD, *greffier*.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. VERMEIRE.

Le rapport a été présenté par M. M. VAN DAMME, auditeur adjoint.

Le Greffier,

M. BENARD.

Le Président,

W. DEROOVER.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 14 maart 1986 door de Minister van Buitenlandse Betrekkingen verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 138 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, aangenomen te Genève op 26 juni 1973 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar achtenvijftigste Zitting », heeft op 15 mei 1986 het volgende advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

de HH. :

W. DEROOVER, *staatsraad, voorzitter*;

J. VERMEIRE,

Mevr. :

S. VANDERHAEGEN, *staatsraden*;

de HH. :

S. FREDERICQ,

G. SCHRANS, *assessoren van de afdeling wetgeving*;

Mevr. :

M. BENARD, *griffier*.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. VERMEIRE.

Het verslag werd uitgebracht door de heer M. VAN DAMME, adjunct-auditeur.

De Griffier,

M. BENARD.

De Voorzitter,

W. DEROOVER.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,

A tous présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Relations extérieures et de Notre Ministre de l'Emploi et du Travail,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Relations extérieures et notre Ministre de l'Emploi et du Travail sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention n° 138 concernant l'âge minimum d'admission à l'emploi, adoptée à Genève, le 26 juin 1973, par la Conférence internationale du Travail lors de sa cinquante-huitième session, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 30 septembre 1986.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Relations extérieures,

L. TINDEMANS.

Le Ministre de l'Emploi et du Travail,

M. HANSENNE.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Betrekkingen en van Onze Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Betrekkingen en Onze Minister van Tewerkstelling en Arbeid zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Verdrag nr. 138 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, aangenomen te Genève op 26 juni 1973 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar achtenvijftigste zitting zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, 30 september 1986.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen,

L. TINDEMANS.

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

M. HANSENNE.

CONVENTION CONCERNANT L'AGE MINIMUM D'ADMISSION A L'EMPLOI

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 6 juin 1973, en sa cinquante-huitième session;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à l'âge minimum d'admission à l'emploi, question qui constitue le quatrième point à l'ordre du jour de la session;

Notant les termes de la convention sur l'âge minimum (industrie), 1919, de la convention sur l'âge minimum (travail maritime), 1920, de la convention sur l'âge minimum (agriculture), 1921, de la convention sur l'âge minimum (soutiers et chauffeurs), 1921, de la convention sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1932, de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travail maritime), 1936, de la convention (révisée) de l'âge minimum (industrie), 1937, de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1937, de la convention sur l'âge minimum (pêcheurs), 1959, et de la convention sur l'âge minimum (travaux souterrains), 1965;

Considérant que le moment est venu d'adopter un instrument général sur ce sujet, qui devrait graduellement remplacer les instruments existants applicables à des secteurs économiques limités, en vue de l'abolition totale du travail des enfants;

Après avoir décidé que cet instrument prendrait la forme d'une convention internationale,

adopte, ce vingt-sixième jour de juin mil neuf cent soixante-treize, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur l'âge minimum, 1973:

Article 1.

Tout Membre pour lequel la présente convention est en vigueur s'engage à poursuivre une politique nationale visant à assurer l'abolition effective du travail des enfants et à élever progressivement l'âge minimum d'admission à l'emploi ou au travail à un niveau permettant aux adolescents d'atteindre le plus complet développement physique et mental.

Art. 2.

1. Tout Membre qui ratifie la présente convention devra spécifier, dans une déclaration annexée à sa ratification, un âge minimum d'admission à l'emploi ou au travail sur son territoire et dans les moyens de transport immatriculés sur son territoire; sous réserve des dispositions des articles 4 à 8 de la présente convention, aucune personne d'un âge inférieur à ce minimum ne devra être admis à l'emploi ou au travail dans une profession quelconque.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention pourra, par la suite, informer le Directeur général du Bureau international du Travail, par de nouvelles déclarations, qu'il relève l'âge minimum spécifié précédemment.

3. L'âge minimum spécifié conformément au paragraphe 1 du présent article ne devra pas être inférieur à l'âge auquel cesse la scolarité obligatoire, ni en tout cas à quinze ans.

4. Nonobstant les dispositions du paragraphe 3 du présent article, tout Membre dont l'économie et les institutions scolaires ne sont pas suffisamment développées pourra, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, spécifier, en une première étape, un âge minimum de quatorze ans.

5. Tout Membre qui aura spécifié un âge minimum de quatorze ans en vertu du paragraphe précédent devra, dans les rapports qu'il est tenu de présenter au titre de l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, déclarer:

- a) soit que le motif de sa décision persiste;
- b) soit qu'il renonce à se prévaloir du paragraphe 4 ci-dessus à partir d'une date déterminée.

Art. 3.

1. L'âge minimum d'admission à tout type d'emploi ou de travail qui, par sa nature ou les conditions dans lesquelles il s'exerce, est susceptible de compromettre la santé, la sécurité ou la moralité des adolescents ne devra pas être inférieur à dix-huit ans.

2. Les types d'emploi ou de travail visés au paragraphe 1 ci-dessus seront déterminés par la législation nationale ou l'autorité compétente, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe.

VERTALING

VERDRAG BETREFFENDE DE MINIMUMLEEFTIJD VOOR TOELATING TOT HET ARBEIDSPROCES

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 6 juni 1973 in haar achtenvijftigste zitting;

Besloten hebbende tot het aanvaarden van diverse voorstellen betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, welk onderwerp als vierde punt op de agenda van de zitting voorkomt;

Gelet op de bepalingen van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1919, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1920, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (landbouw), 1921, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (trekkers en stokers), 1921, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1932, van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1936, van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1937, van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1937, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (visserij), 1959, van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (ondergrondse arbeid) 1965;

Overwegende dat de tijd is gekomen voor het aanvaarden van een algemene regeling inzake dit onderwerp die geleidelijk de bestaande, voor beperkte economische sectoren van toepassing zijnde regeling zou moeten vervangen, met het oog op de algehele afschaffing van de kinderarbeid;

Besloten hebbende dat deze regeling de vorm van een internationaal Verdrag zal krijgen,

neemt heden, de zesentwintigste juni negentienhonderd drieënzeventig, het volgende Verdrag aan, dat kan worden aangehaald als Verdrag betreffende de minimumleeftijd, 1973:

Artikel 1.

Elk Lid voor wie dit Verdrag van kracht is, verbindt zich tot het voeren van een nationaal beleid dat gericht is op het waarborgen van de daadwerkelijke afschaffing van de kinderarbeid en op de geleidelijke verhoging van de minimumleeftijd voor toelating tot arbeid in en buiten dienstverband tot een niveau dat jeugdige personen in staat stelt de meest volledige lichamelijke en geestelijke ontwikkeling te bereiken.

Art. 2.

1. Elk Lid dat dit Verdrag bekrachtigt moet, in een als bijlage aan zijn akte van bekrachtiging toegevoegde verklaring, een minimumleeftijd vermelden voor toelating tot arbeid in en buiten dienstverband op zijn grondgebied en in de op zijn grondgebied geregistreerde middelen van vervoer; onder voorbehoud van het bepaalde in de artikelen 4 en 8 van dit Verdrag mag geen enkele persoon, wiens leeftijd beneden dit minimum ligt, toegelaten worden tot arbeid in en buiten dienstverband in welk beroep dan ook.

2. Elk Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd kan later aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau, door middel van nieuwe verklaringen, mededelen dat het de eerder vermelde minimumleeftijd verhoogt.

3. De overeenkomstig het eerste lid van dit artikel genoemde minimumleeftijd mag niet lager zijn dan de leeftijd waarop de leerplicht eindigt en in ieder geval niet lager dan vijftien jaar.

4. Niettegenstaande het bepaalde in het derde lid van dit artikel kan elk Lid waarvan de economie en de onderwijsinstellingen niet voldoende tot ontwikkeling zijn gekomen, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, in een eerste fase een minimumleeftijd van veertien jaar vaststellen.

5. Elk Lid dat krachtens het bepaalde in het voorgaande lid een minimumleeftijd van veertien jaar heeft vastgesteld dient, in de verslagen die het krachtens artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie verplicht is over te leggen, te verklaren:

- a) dat het motief voor zijn beslissing nog steeds bestaat;
- b) dat het zich met ingang van een bepaalde datum niet langer beroept op het vierde lid van dit artikel.

Art. 3.

1. De minimumleeftijd voor toelating tot iedere vorm van arbeid in en buiten dienstverband die krachtens de aard van de arbeid of de omstandigheden waaronder deze wordt uitgevoerd de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van jeugdige personen in gevaar kan brengen, mag niet lager zijn dan achttien jaar.

2. De vormen van arbeid in en buiten dienstverband bedoeld in het eerste lid van dit artikel worden bepaald door de nationale wetgeving of de bevoegde autoriteit, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 ci-dessus, la législation nationale ou l'autorité compétente pourra, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, autoriser l'emploi ou le travail d'adolescents dès l'âge de seize ans à condition que leur santé, leur sécurité et leur moralité soient pleinement garanties et qu'ils aient reçu, dans la branche d'activité correspondante, une instruction spécifique et adéquate ou une formation professionnelle.

Art. 4.

1. Pour autant que cela soit nécessaire et après avoir consulté les organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, l'autorité compétente pourra ne pas appliquer la présente convention à des catégories limitées d'emploi ou de travail lorsque l'application de la présente convention à ces catégories soulèverait des difficultés d'exécution spéciales et importantes.

2. Tout Membre qui ratifie la présente convention devra, dans le premier rapport sur l'application de celle-ci qu'il est tenu de présenter au titre de l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, indiquer, avec motifs à l'appui, les catégories d'emploi qui auraient été l'objet d'une exclusion au titre du paragraphe 1 du présent article, et exposer, dans ses rapports ultérieurs, l'état de sa législation et de sa pratique quant à ces catégories, en précisant dans quelle mesure il a été donné effet ou il est proposé de donner effet à la présente convention à l'égard desdites catégories.

3. Le présent article n'autorise pas à exclure du champ d'application de la présente convention les emplois ou travaux visés à l'article 3.

Art. 5.

1. Tout Membre dont l'économie et les services administratifs n'ont pas atteint un développement suffisant pourra, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, limiter en une première étape, le champ d'application de la présente convention.

2. Tout Membre qui se prévaut du paragraphe 1 du présent article devra spécifier, dans une déclaration annexée à sa ratification, les branches d'activité économique ou les types d'entreprises auxquels s'appliqueront les dispositions de la présente convention.

3. Le champ d'application de la présente convention devra comprendre au moins : les industries extractives; les industries manufacturières; le bâtiment et les travaux publics; l'électricité, le gaz et l'eau; les services sanitaires; les transports, entrepôts et communications; les plantations et autres entreprises agricoles exploitées principalement à des fins commerciales, à l'exclusion des entreprises familiales ou de petites dimensions produisant pour le marché local et n'employant pas régulièrement des travailleurs salariés.

4. Tout Membre ayant limité le champ d'application de la convention en vertu du présent article :

a) devra indiquer, dans les rapports qu'il est tenu de présenter au titre de l'article 22 de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, la situation générale de l'emploi ou du travail des adolescents et des enfants dans les branches d'activité qui sont exclues du champ d'application de la présente convention ainsi que tout progrès réalisé en vue d'une plus large application des dispositions de la convention;

b) pourra, en tout temps, étendre le champ d'application de la convention par une déclaration adressée au Directeur général du Bureau international du Travail.

Art. 6.

La présente convention ne s'applique ni au travail effectué par des enfants ou des adolescents dans des établissements d'enseignement général, dans des écoles professionnelles ou techniques ou dans d'autres institutions de formation professionnelle, ni au travail effectué par des personnes d'au moins quatorze ans dans des entreprises, lorsque ce travail est accompli conformément aux conditions prescrites par l'autorité compétente après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, et qu'il fait partie intégrante :

a) soit d'un enseignement ou d'une formation professionnelle dont la responsabilité incombe au premier chef à une école ou à une institution de formation professionnelle;

b) soit d'un programme de formation professionnelle approuvé par l'autorité compétente et exécuté principalement ou entièrement dans une entreprise;

c) soit d'un programme d'orientation destiné à faciliter le choix d'une profession ou d'un type de formation professionnelle.

Art. 7.

1. La législation nationale pourra autoriser l'emploi à des travaux légers des personnes de treize à quinze ans ou l'exécution, par ces personnes, de tels travaux, à condition que ceux-ci :

a) ne soient pas susceptibles de porter préjudice à leur santé ou à leur développement;

3. Niettegenstaande het bepaalde in het eerste lid van dit artikel kan de nationale wetgeving of de bevoegde autoriteit, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, toestemming verlenen tot arbeid van jeugdige personen vanaf de zestienjarige leeftijd, mits hun gezondheid, veiligheid en zedelijkheid ten volle zijn gewaarborgd en zij in de overeenkomstige bedrijfstak een specifieke en doeltreffende scholing of beroepsopleiding hebben ontvangen.

Art. 4.

1. Voor zover noodzakelijk en na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, heeft de bevoegde autoriteit de mogelijkheid dit Verdrag niet toe te passen op een bepaald aantal categorieën van arbeid, wanneer de toepassing van dit Verdrag op deze categorieën bijzondere en belangrijke problemen ten aanzien van de uitvoering zou doen ontstaan.

2. Elk Lid dat dit Verdrag bekrachtigt dient, in het eerste verslag omtrent de toepassing van dit Verdrag dat het krachtens artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie verplicht is over te leggen, een met redenen omklede opgave te doen van de categorieën van arbeid die krachtens het eerste lid van dit artikel van de toepasselijkheid zouden zijn uitgesloten en in zijn latere verslagen een uiteenzetting te geven van de stand van zijn wetgeving en de door hem gevolgde praktijk ten aanzien van deze categorieën, waarbij het nauwkeurig dient te vermelden in welke mate het gevolg heeft gegeven of zich voorstelt te geven aan de bepalingen van dit Verdrag ten aanzien van genoemde categorieën.

3. Op grond van dit artikel is het niet mogelijk arbeid zoals bedoeld in artikel 3 van de toepassingsfeer van dit Verdrag uit te sluiten.

Art. 5.

1. Elk Lid waarvan de economie en de overheidsdiensten nog niet voldoende tot ontwikkeling zijn gekomen kan, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, in een eerste fase de toepassingsfeer van dit Verdrag beperken.

2. Elk Lid dat zich beroept op het eerste lid van dit artikel dient, in een als bijlage aan zijn akte van bekrachtiging toegevoegde verklaring, de economische bedrijfstakken of de soort ondernemingen te vermelden waarop de bepalingen van dit Verdrag van toepassing zijn.

3. De toepassingsfeer van dit Verdrag dient ten minste te omvatten : de winning van bodemschatten; industrie; bouwbedrijf en openbare werken : elektriciteits-, gas- en watervoorziening; sanitaire dienst; vervoer, goederenopslag en communicatie; plantages en andere landbouwondernemingen die hoofdzakelijk voor handelsdoeleinden worden geëxploiteerd, met uitzondering van familiebedrijven of bedrijven van geringe omvang, welke voor plaatselijk gebruik produceren en niet regelmatig arbeiders in loondienst hebben.

4. Elk Lid dat krachtens dit artikel de toepassingsfeer van het Verdrag heeft beperkt :

a) dient, in de verslagen die het krachtens artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie verplicht is over te leggen, de algemene situatie weer te geven van de arbeid van jeugdige personen en kinderen in de bedrijfstakken die van de toepassingsfeer van dit Verdrag zijn uitgesloten, alsmede van iedere vooruitgang die bereikt is ten aanzien van een ruimere toepassing van de bepalingen van het Verdrag;

b) kan te allen tijde de toepassingsfeer van het Verdrag uitbreiden door middel van een verklaring, gericht aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau.

Art. 6.

Dit Verdrag is niet van toepassing op arbeid die wordt verricht door kinderen of jeugdige personen in instellingen voor algemeen onderwijs, in scholen voor beroepsonderwijs of technisch onderwijs of in andere instellingen voor beroepsvorming, noch op arbeid die wordt verricht door personen van ten minste veertien jaar in bedrijven, wanneer deze arbeid verricht wordt overeenkomstig de voorwaarden die door de bevoegde autoriteit zijn voorgeschreven, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, en deze arbeid deel uitmaakt van :

a) onderwijs of beroepsopleiding, waarvoor een school of instelling voor beroepsopleiding in eerste instantie verantwoordelijk is;

b) een programma voor beroepsopleiding, dat is goedgekeurd door de bevoegde autoriteit en hoofdzakelijk of geheel en al in een onderneming plaatsvindt;

c) een voorlichtingsprogramma voor beroepskeuze, dat ten doel heeft de keuze van een beroep of een bepaalde soort beroepsopleiding te vergemakkelijken.

Art. 7.

1. De nationale wetgeving kan toestemming verlenen om voor lichte werkzaamheden personen van dertien tot vijftien jaar in dienst te nemen of hen dergelijke werkzaamheden te laten uitvoeren, op voorwaarde dat deze :

a) niet schadelijk zijn voor hun gezondheid of ontwikkeling;

b) ne soient pas de nature à porter préjudice à leur assiduité scolaire, à leur participation à des programmes d'orientation ou de formation professionnelles approuvés par l'autorité compétente ou à leur aptitude à bénéficier de l'instruction reçue.

2. La législation nationale pourra aussi, sous réserve des conditions prévues aux alinéas a) et b) du paragraphe 1 ci-dessus, autoriser l'emploi ou le travail des personnes d'au moins quinze ans qui n'ont pas encore terminé leur scolarité obligatoire.

3. L'autorité compétente déterminera les activités dans lesquelles l'emploi ou le travail pourra être autorisé conformément aux paragraphes 1 et 2 du présent article et prescrira la durée, en heures, et les conditions de l'emploi ou du travail dont il s'agit.

4. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article, un Membre qui a fait usage des dispositions du paragraphe 4 de l'article 2 peut, tant qu'il s'en prévaut, substituer les âges de douze et quatorze ans aux âges de treize et quinze ans indiqués au paragraphe 1 et l'âge de quatorze ans à l'âge de quinze ans indiqué au paragraphe 2 du présent article.

Art. 8.

1. Après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe, l'autorité compétente pourra, en dérogation à l'interdiction d'emploi ou de travail prévue à l'article 2 de la présente convention, autoriser, dans des cas individuels, la participation à des activités telles que des spectacles artistiques.

2. Les autorisations ainsi accordées devront limiter la durée en heures de l'emploi ou du travail autorisés et en prescrire les conditions.

Art. 9.

1. L'autorité compétente devra prendre toutes les mesures nécessaires, y compris des sanctions appropriées, en vue d'assurer l'application effective des dispositions de la présente convention.

2. La législation nationale ou l'autorité compétente devra déterminer les personnes tenues de respecter les dispositions donnant effet à la convention.

3. La législation nationale ou l'autorité compétente devra prescrire les registres ou autres documents que l'employeur devra tenir et conserver à disposition : ces registres ou documents devront indiquer le nom et l'âge ou la date de naissance, dûment attestés dans la mesure du possible, des personnes occupées par lui ou travaillant pour lui et dont l'âge est inférieur à dix-huit ans.

Art. 10.

1. La présente convention porte révision de la convention sur l'âge minimum (industrie), 1919, de la convention sur l'âge minimum (travail maritime), 1920, de la convention sur l'âge minimum (agriculture), 1921, de la convention sur l'âge minimum (soutiers et chauffeurs), 1921, de la convention sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1932, de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travail maritime), 1936, de la Convention (révisée) de l'âge minimum (industrie), 1937, de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1937, de la convention sur l'âge minimum (pêcheurs), 1959, de la convention sur l'âge minimum (travaux souterrains), 1965, dans les conditions fixées ci-après.

2. L'entrée en vigueur de la présente convention ne ferme pas à une ratification ultérieure la convention (révisée), sur l'âge minimum (travail maritime), 1936, la convention (révisée), sur l'âge minimum (industrie), 1937, la convention (révisée), sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1937, la convention sur l'âge minimum (pêcheurs), 1959, et la convention sur l'âge minimum (travaux souterrains), 1965.

3. La convention sur l'âge minimum (industrie), 1919, la convention sur l'âge minimum (travail maritime), 1920, la convention sur l'âge minimum (agriculture), 1921, la convention sur l'âge minimum (soutiers et chauffeurs), 1921, seront fermées à toute ratification ultérieure lorsque tous les Etats Membres parties à ces conventions consentiront à cette fermeture, soit en ratifiant la présente convention, soit par une déclaration communiquée au Directeur général du Bureau international du Travail.

4. Dès l'entrée en vigueur de la présente convention :

a) le fait qu'un Membre partie à la convention (révisée) de l'âge minimum (industrie), 1937, accepte les obligations de la présente convention et fixe, conformément à l'article 2 de la présente convention, un âge minimum d'au moins quinze ans entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention (révisée) de l'âge minimum (industrie), 1937;

b) niet van zodanige aard zijn dat zij hen verhinderen de school regelmatig te bezoeken, deel te nemen aan door de bevoegde autoriteit goedgekeurde programma's voor beroepskeuzevoorlichting of programma's voor beroepsopleiding, of profijt te trekken van het ontvangen onderricht.

2. De nationale wetgeving kan eveneens, onverminderd de voorwaarden bedoeld in het eerste lid, letter a) en b), van dit artikel, toestemming verlenen om personen van ten minste vijftien jaar wier leerplicht nog niet is beëindigd, in dienst te nemen of arbeid te doen verrichten.

3. De bevoegde autoriteit bepaalt op welke terreinen de toestemming tot het doen verrichten van arbeid in of buiten dienstverband kan worden verleend, overeenkomstig het eerste en tweede lid van dit artikel en schrijft de duur van de desbetreffende arbeid in uren, alsmede de arbeidsvoorwaarden voor.

4. Onverminderd het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel kan een Lid dat van het bepaalde in het vierde lid van artikel 2 gebruik heeft gemaakt, gedurende de tijd dat het er zich op beroept, de leeftijden van dertien en vijftien jaar genoemd in het eerste lid, vervangen door de leeftijden van twaalf en veertien jaar en de leeftijd van vijftien jaar genoemd in het tweede lid van dit artikel, door de leeftijd van veertien jaar.

Art. 8.

1. Na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, indien deze bestaan, kan de bevoegde autoriteit, in afwijking van het verbod op arbeid in of buiten dienstverband als bedoeld in artikel 2 van dit Verdrag, in individuele gevallen toestemming verlenen tot deelname aan activiteiten, zoals uitvoeringen op kunstzinnig gebied.

2. De aldus verleende vergunningen dienen de duur van de toegestane arbeid in of buiten dienstverband in uren te beperken en de arbeidsvoorwaarden voor te schrijven.

Art. 9.

1. De bevoegde autoriteit dient alle noodzakelijke maatregelen te nemen, met inbegrip van passende strafmaatregelen, teneinde de daadwerkelijke toepassing van de bepalingen van dit Verdrag te waarborgen.

2. De nationale wetgeving of de bevoegde autoriteit dient de personen aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor het naleven van de bepalingen welke uitvoering geven aan het Verdrag.

3. De nationale wetgeving of de bevoegde autoriteit dient de registers of andere documenten vast te stellen, welke de werkgever moet aanhouden en voor controle beschikbaar moet stellen; deze registers of documenten moeten aangeven de naam alsmede de leeftijd dan wel de geboortedatum, een en ander voor zover mogelijk deugdelijk gewaarmerkt, van alle beneden achttienjarigen, die hij in dienst heeft of die voor hem werken.

Art. 10.

1. Dit Verdrag herzielt het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1919, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1920, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (landbouw), 1921, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (tremmers en stokers), 1921, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1932, het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1937, het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1937, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (visserij), 1959, en het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (ondergrondse arbeid), 1965, onder de hierna genoemde voorwaarden.

2. De inwerkingtreding van dit Verdrag sluit het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1936, het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1937, het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (tremmers en stokers), 1921, worden van iedere verdere bekrachtiging uitgesloten, wanneer alle Lid-Staten die Partij zijn bij deze Verdragen, hierin zullen toestemmen, hertij door bekrachtiging van dit Verdrag, hetzij door een verklaring die wordt overgelegd aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau.

3. Het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1919, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1920, het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (landbouw), 1921, en het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (tremmers en stokers), 1921, worden van iedere verdere bekrachtiging uitgesloten, wanneer alle Lid-Staten die Partij zijn bij deze Verdragen, hierin zullen toestemmen, hertij door bekrachtiging van dit Verdrag, hetzij door een verklaring die wordt overgelegd aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau.

4. Wanneer de verplichtingen van dit Verdrag zijn aanvaard :

a) door een Lid dat Partij is bij het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1937, en overeenkomstig artikel 2 van dit Verdrag een minimumleeftijd is vastgesteld van ten minst vijftien jaar, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het Verdrag inzake de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1937;

b) le fait qu'un Membre partie à la convention sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1932, accepte les obligations de la présente convention pour les travaux non industriels au sens de ladite convention entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1932;

c) le fait qu'un Membre partie à la convention (révisée) sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1937, accepte les obligations de la présente convention pour les travaux non industriels au sens de ladite convention et fixe, conformément à l'article 2 de la présente convention, un âge minimum d'au moins quinze ans entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travaux non industriels), 1937;

d) le fait qu'un Membre partie à la convention (révisée) sur l'âge minimum (travail maritime), 1936, accepte les obligations de la présente convention pour le travail maritime et, soit fixe, conformément à l'article 2 de la présente convention, un âge minimum d'au moins quinze ans, soit précise que l'article 3 de la présente convention s'applique au travail maritime, entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention (révisée) sur l'âge minimum (travail maritime), 1936;

e) le fait qu'un Membre partie à la convention sur l'âge minimum (pêcheurs), 1959, accepte les obligations de la présente convention pour la pêche maritime et, soit fixe, conformément à l'article 2 de la présente convention, un âge minimum d'au moins quinze ans, soit précise que l'article 3 de la présente convention s'applique à la pêche maritime, entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention sur l'âge minimum (pêcheurs), 1959;

f) le fait qu'un Membre partie de la convention sur l'âge minimum (travaux souterrains), 1965, accepte les obligations de la présente convention et, soit fixe, conformément à l'article 2 de la présente convention, un âge minimum au moins égal à celui qu'il avait spécifié en exécution de la convention de 1965, soit précise qu'un tel âge s'applique, conformément à l'article 3 de la présente convention, aux travaux souterrains, entraîne de plein droit la dénonciation immédiate de la convention sur l'âge minimum (travaux souterrains), 1965.

5. Dès l'entrée en vigueur de la présente convention :

a) l'acceptation des obligations de la présente convention entraîne la dénonciation de la convention sur l'âge minimum (industrie), 1919, en application de son article 12;

b) l'acceptation des obligations de la présente convention pour l'agriculture entraîne la dénonciation de la convention sur l'âge minimum (agriculture), 1921, en application de son article 9;

c) l'acceptation des obligations de la présente convention pour le travail maritime entraîne la dénonciation de la convention sur l'âge minimum (travail maritime), 1920, en application de son article 10, et de la convention sur l'âge minimum (soutiers et chauffeurs), 1921, en application de son article 12.

Art. 11.

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Art. 12.

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Art. 13.

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Art. 14.

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

b) ten aanzien van niet-industriële werkzaamheden, in de zin van het Verdrag inzake de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1932, door een Lid dat Partij is bij laatstbedoeld Verdrag, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1932;

c) ten aanzien van niet-industriële arbeid, in de zin van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1937, door een Lid dat Partij is bij laatstbedoeld Verdrag, en overeenkomstig artikel 2 van dit Verdrag een minimumleeftijd is vastgesteld van ten minste vijftien jaar, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (niet-industriële werkzaamheden), 1937;

d) ten aanzien van arbeid op zee, door een Lid dat Partij is bij het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1936, en overeenkomstig artikel 2 van dit Verdrag een minimumleeftijd is vastgesteld van ten minste vijftien jaar, ofwel door het Lid is bepaald dat artikel 3 van dit Verdrag van toepassing is op arbeid op zee, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het (herziene) Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1936;

e) ten aanzien van de visserij, door een Lid dat Partij is bij het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (visserij), 1959, en overeenkomstig artikel 2 van dit Verdrag een minimumleeftijd is vastgesteld van ten minste vijftien jaar ofwel door het Lid is bepaald dat artikel 3 van dit Verdrag van toepassing is op de visserij, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (visserij), 1959;

f) door een Lid dat Partij is bij het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (ondergrondse arbeid), 1965, en overeenkomstig artikel 2 van dit Verdrag een minimumleeftijd is vastgesteld die niet lager is dan de leeftijd vastgesteld overeenkomstig het Verdrag van 1965, ofwel door het Lid is bepaald dat een dergelijke leeftijd, overeenkomstig artikel 3 van dit Verdrag, van toepassing is op de ondergrondse arbeid, houdt dit *ipso jure* de onmiddellijke opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (ondergrondse arbeid), 1965.

5. Wanneer dit Verdrag in werking is getreden :

a) houdt aanvaarding van de verplichtingen van dit Verdrag de opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (nijverheidsondernemingen), 1919, krachtens artikel 12 van voornoemd Verdrag;

b) houdt aanvaarding van de verplichtingen van dit Verdrag ten aanzien van de landbouw de opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (landbouw), 1921, krachtens artikel 9 van voornoemd Verdrag;

c) houdt aanvaarding van de verplichtingen van dit Verdrag ten aanzien van de arbeid op zee de opzegging in van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (arbeid op zee), 1920, krachtens artikel 10 van voornoemd Verdrag, en van het Verdrag betreffende de minimumleeftijd (tremmers en stokers), 1921, krachtens artikel 12 van voornoemd Verdrag.

Art. 11.

De officiële bekrachtigingen van dit Verdrag worden medegedeeld aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau en door hem geregistreerd.

Art. 12.

1. Dit Verdrag is slechts verbindend voor de Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie, die hun bekrachtigingen door de Directeur-Generaal hebben doen registreren.

2. Het treedt in werking twaalf maanden nadat de bekrachtigingen van twee Leden door de Directeur-Generaal zijn geregistreerd.

3. Vervolgens treedt dit Verdrag voor ieder Lid in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd.

Art. 13.

1. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na een termijn van tien jaren na de datum van zijn inwerkingtreding door middel van een aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau gerichte en door deze geregistreeerde verklaring. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar nadat zij is geregistreerd.

2. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd en binnen een half jaar na het verloop van een termijn van tien jaren, bedoeld in het vorige lid, geen gebruik maakt van de bevoegdheid tot opzegging voorzien in dit artikel, is voor een nieuwe termijn van tien jaren gebonden en kan daarna dit Verdrag opzeggen na afloop van elke termijn van tien jaren onder de voorwaarden voorzien in dit artikel.

Art. 14.

1. De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau stelt alle Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie in kennis van de registratie van alle bekrachtigingen en opzeggingen, die hem door de Leden van de Organisatie zijn medegedeeld.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Art. 15.

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Art. 16.

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Art. 17.

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement :

a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 13 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;

b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Art. 18.

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Le texte qui précède est le texte authentique de la convention dûment adoptée par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa cinquante-huitième session qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 27 juin 1983.

En foi de quoi ont apposé leurs signatures, ce vingt-septième jour de juin 1973 :

Le Président de la Conférence,

BINTU'a TSHIABOLA.

Le Directeur général du Bureau international du Travail,

WILFRED JENKS.

2. Bij kennisgeving aan de Leden van de Organisatie van de tweede hem medegedeelde bekrachtiging vestigt de Directeur-Generaal de aandacht van de Leden van de Organisatie op de datum waarop dit Verdrag in werking treedt.

Art. 15.

De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau doet aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties mededeling ter registratie, overeenkomstig het bepaalde in artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties, van de volledige bijzonderheden omtrent alle bekrachtigingen en opzeggingen welke hij overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande artikelen heeft geregistreerd.

Art. 16.

Telkens wanneer de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau zulks nodig oordeelt brengt deze Raad aan de Algemene Conferentie verslag uit over de toepassing van dit Verdrag en onderzoekt of het wenselijk is de gehele of gedeeltelijke herziening ervan op de agenda van de Conferentie te plaatsen.

Art. 17.

1. Indien de Conferentie een nieuw Verdrag aanneemt, houdende gehele of gedeeltelijke herziening van dit Verdrag, zal, tenzij het nieuwe Verdrag anders bepaalt :

a) de bekrachtiging door een Lid van het nieuwe Verdrag, houdende herziening, *ipso jure* onmiddellijke opzegging van dit Verdrag ten gevolge hebben, niettegenstaande het bepaalde in artikel 13, zodra het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking is getreden;

b) met ingang van de datum, waarop het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking is getreden, dit Verdrag niet langer door de Leden bekrachtigd kunnen worden.

2. Dit Verdrag blijft echter in elk geval naar vorm en inhoud van kracht voor de Leden, die het bekrachtigd hebben en die het nieuwe Verdrag, houdende herziening, niet bekrachtigen.

Art. 18.

De Engelse en de Franse tekst van dit Verdrag zijn gelijkelijk authentiek.

De voorgaande tekst is de authentieke tekst van het Verdrag naar behoren aangenomen door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie in haar achtenvijftigste zitting, welke werd gehouden te Genève en voor gesloten werd verklaard op 27 juni 1973.

Ten blijkde waarvan wij onze handtekeningen hebben geplaatst op de zevenentwintigste dag van de maand juni 1973 :

De Voorzitter van de Conferentie,

BINTU'a TSHIABOLA.

De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau,

WILFRED JENKS.